

در دهه ۸۰ واردات قطعات خودرو بیش از ۵ برابر شد

لابی برای مونتاژکاران

کشورهای چین، کره جنوبی و ترکیه بیشترین سود را از مونتاژکاری خودرو در ایران بردند

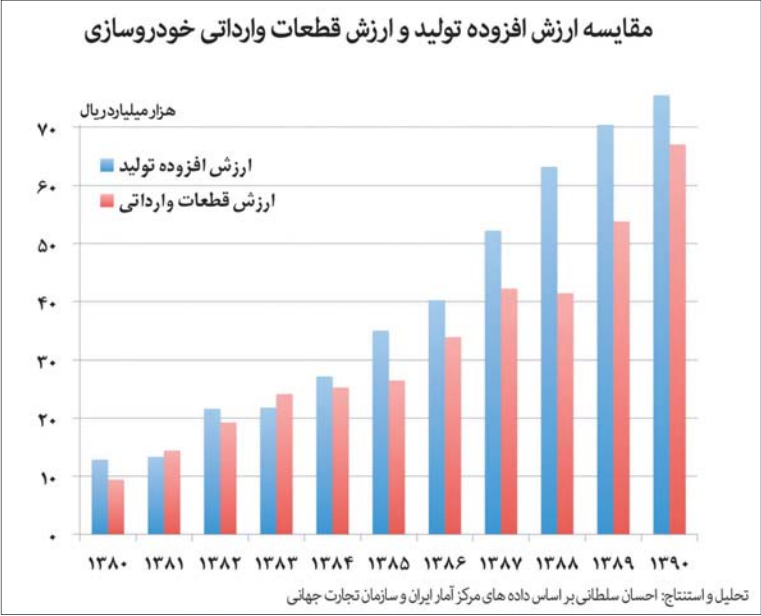
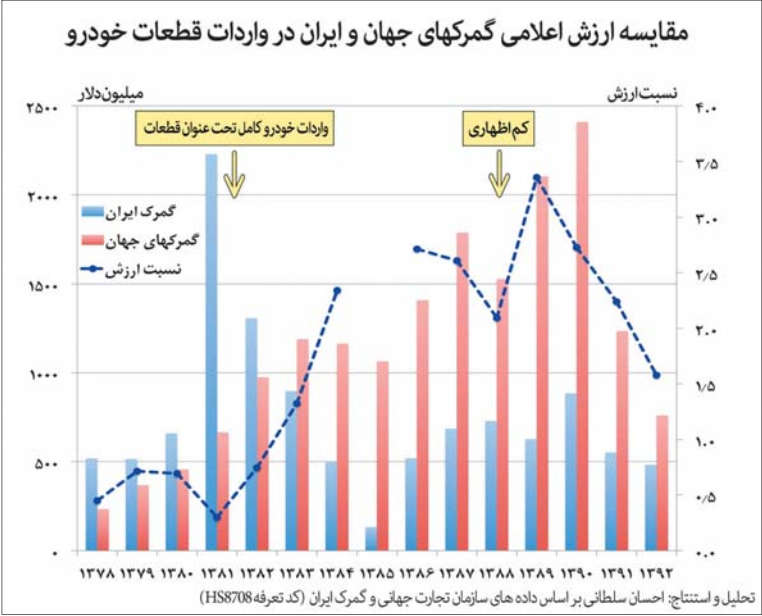
اندازه مونتاژ توجه نمی‌شود. اینجا، موضوع لزوم یا عدم لزوم و اهمیت صنعت خودرو نیست، بلکه هدف این است در زمینه سیاست‌گذاری‌ها و روال کنونی و بعضی ایهاماتی بحث شود که بر کل موضوع سایه افکنده و برای توجیه دو دهه کج‌روی‌ها و پشتیبانی بی‌حدومرز و تزریق رانت‌ها از آن استفاده می‌شود.

تولید ملی یا مونتاژ قطعات و اجزای وارداتی

افزایش ۴.۵ برابری مونتاژ خودرو کشور در دهه هشتاد، توام با افزایش ۴.۷ برابری واردات قطعات و اجزای خودرو بوده است. بررسی نسبت همبستگی بین میزان تولید خودرو و واردات قطعات و اجزای آن نشان می‌دهد که از سال ۱۳۸۰ تاکنون همبستگی بسیار نزدیکی بین این دو وجود دارد، کمالینکه بروز تحریم‌ها و کندشدن فرآیند واردات قطعات و اجزای خودرو، منجر به کاهش شدید تولید خودرو به کمتر از نصف شد.

واردات قطعات و اجزای خودرو از کمتر از یک‌میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ میلادی (برابر با سال ۱۳۷۹ شمسی) با رشد مستمر به ۵.۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۱ (۱۳۹۰) بالغ شد. بروز تحریم‌ها

و کاهش درآمدهای ارزی، واردات قطعات را به کمتر از دو میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ (۱۳۹۲) کاهش داد. از واردات قطعات و اجزای خودرو ایران، کشورهای چین (با ۱۵.۳ برابر افزایش در دهه هشتاد)، کره‌جنوبی (۷.۱ برابر) و ترکیه (۶.۴ برابر) بیش از همه سود برده‌اند. در مقابل واردات قطعات و اجزای باکیفیت از کشورهای مهمی مانند آلمان (اولین کشور صادرکننده قطعات و اجزای خودرو در جهان) و ژاپن ضمن آنکه (حتی در پیش از تحریم‌ها) قابل توجه نیست، از تغییر چندانی نیز برخوردار نبوده است. واردات قطعات و اجزاء خودرو کشور با تخلفات مستمری توام است. با مقایسه داده‌های کشورهای صادرکننده به ایران با داده‌های گمرک ایران مشخص می‌شود که در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ نزدیک به دو میلیارد دلار خودرو کامل (CBU) تحت عنوان قطعات و اجزای منفصله (CKD) وارد شده و از سال ۱۳۸۳ (برای فسرار از پرداخت عوارض و حقوق گمرکی)، علاوه بر قاچاق، قطعات خودرو با اظهار ارزش به مراتب کمتری در گمرک‌ها وارد کشور شده که تا ۳۰ درصد

یادداشت

رویکرد دوگانه ارزی دولت

پرویز محمدی
کارشناس بازار

● نرخ ارز یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های اثرگذار اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود. با توجه به اینکه بخش عمده کالاهای واسطه‌ای و مصرفی ایران از طریق واردات تأمین می‌شود، نوسانات نرخ ارز موجب تغییر شاخص‌های قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده می‌شود. می‌توان گفت نرخ ارز بر تمامی بخش‌های اقتصادی کشور و بر زندگی و معیشت مردم نیز تأثیرگذار است. تیم اقتصادی دولت یازدهم در ابتدا رویکرد معقولانه‌ای در بازار ارز کشور داشت. دلار آمریکا در اول خرداد ۱۳۹۲، یعنی قبل از انتخاب آقای روحانی، سه‌هزارو ۶۳۰ تومان بود. با روی کارآمدن دولت یازدهم، امید به بهبود روابط دیپلماتیک و برداشته‌شدن تحریم‌ها، باعث به‌وجودآمدن جو کاهشی در بازار ارز به‌ویژه دلار شد و نرخ دلار در مهرماه ۹۲ به کمتر از دوهزارو ۹۰۰ تومان رسید. اما اظهارات رئیس کل بانک مرکزی مبنی‌بر غیرمنطقی‌بودن این افت قیمت، باعث توقف کاهش نرخ دلار شد و قیمت این ارز مهم را دوباره به مرز سه‌هزارتومان رساند. با توجه به دیگر اظهارات مقامات اقتصادی دولت یازدهم، می‌توان دریافت که در ابتدا دولت در پی کاهش قیمت دلار نبوده، بلکه این اصل را پذیرفته بود که نرخ دلار باید منطبق با واقعیات اقتصادی کشور باشد و از ایجاد نرخ دستوری دلار خودداری می‌کرد. برهمین‌اساس در بیش از دوسالی که از آغازبه‌کار دولت یازدهم می‌گذرد، نرخ ارز مبادله‌ای از دوهزارو ۴۷۰ تومان به مرز سه‌هزارتومان رسیده است، یعنی دولت تلاش کرده تا در این مدت با شیب ملایم و در راستای شرایط اقتصادی کشور نرخ ارز را افزایش دهد. خوشبختانه دولت توانست در این راستا به‌خوبی عمل کند و بازار ارز را از شوک‌های قیمتی سال‌های قبل مصون نگاه دارد. به‌طوری‌که بازار ارز کشور در دوسال گذشته از آرامش و ثبات کم‌نظیری برخوردار بود. اما اظهارات اخیر سخنگوی دولت مبنی‌بر ثابت نگه‌داشتن نرخ دلار در لایحه بودجه ۹۵، اقدامی متناقض به نظر می‌رسد.

ادامه در صفحه ۱۵

نگاه

فرجام‌یک اعتراض

قاسم ملکی
کارشناس

● پس از بیش از سه سال کشمکش با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در زمینه تشخیص صلاحیت، مدیران ارشد این سازمان به دعوت انجمن صنفی مهندسان مشاور معمار و شهرساز برای نخستین‌بار در یک نشست انتقادی نسبت به عملکرد خود، شرکت کرده و به استدلال‌های فنی و حقوقی و اعتراض‌ها و نیز راه‌حل‌های پیشنهادی برای برون‌رفت از بحران تشخیص صلاحیت گوش فرا دادند. آنها انتقادات وارده بر آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی آن را پذیرفته، در جست‌وجوی راه‌حل، شرکت و چشم‌انداز نوینی را برای مشارکت حرفه در ارتقای نظام فنی و اجرایی کشور ترسیم کردند. در نشست «بحران تشخیص صلاحیت مشاوران» تقریباً همه را اتفاق بر این بود که موضوع دیگر از حد یک بحران خارج شده و فاجعه نیز به‌نوعی رخ داده است. در این نشست، آغاز بحران تشخیص صلاحیت مشاوران، مقارن پایان کار دولت دهم معرفی شد که در آن هم اصلاحات سخت‌گیرانه‌ای در آیین‌نامه مصوب هیات وزیران به عمل آمد و هم دستورالعمل اجرایی به‌شدت سخت‌گیرانه‌تری به تصویب رسید که در موارد متعدد آیین‌نامه را نیز نقض کرده است. در عاملیت این دولت در بحران تشخیص صلاحیت مشاوران، مانند بسیاری از بحران‌های مضاعف کشور همین بس که گفته شود معاونت نظارت راهبردی دولت دهم در آخرین روزهای کاری دولت در بخش‌نامه‌ای به واحدهای تابعه خود و استانداران، آیین‌نامه مصوب هیات وزیران را اصلاح و فرمان آتش را بر مهندسان مشاور از‌توان‌افتاده کشور صادر کرده است. آری، درست خوانده‌اید! بخش‌نامه مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۰ معاونت نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، آیین‌نامه مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۳ هیات وزیران را اصلاح کرده است! تعجب نکنید. استاد ایشان به بند سه تصویب‌نامه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ هیات وزیران درباره اختیارات معاونت نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در تشخیص صلاحیت و ارجاع کار به عوامل نظام فنی و اجرایی است.

ادامه در صفحه ۱۵

پانزدهمین قرعه کشی بزرگ مرکز خرید نارون

جایزه ویژه خودروک سوارک و ده ها جایزه دیگر

نیاوران ، بعد از چهارراه کامرانیه ، مرکز خرید نارون

۲۶۱۰۴۰۲۰ - ۲۶۱۰۴۰۱۰